

Oamk Journal

Oulun ammattikorkeakoulun julkaisuja

Tämä on alkuperäisen julkaisun rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenne saattaa erota alkuperäisestä sivutukseltaan ja painoasultaan.

This is an electronic reprint of the original publication. This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä/Please cite the original version:

Virranniemi, U. 2022. Mietteitä erilaisuudesta ja sen hyväksymisestä sekä kiusaamisesta ja sen ehkäisemisestä näin Pride-viikolla. Oamk Journal 120/2022. <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022080953415>

Mietteitä erilaisuudesta ja sen hyväksymisestä sekä kiusaamisesta ja sen ehkäisemisestä näin Pride-viikolla

4.8.2022 - Virranniemi Ulla

Olen tässä lomien jälkeen palannut töihin ja päivitän Oamkin hyvän käytöksen ohjetta ”[Mukava tulla, hyvä olla](#)”. Jossain toisessa organisaatiossa se olisi ohje kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseen. Kun teimme ohjeen ensimmäistä versiota, meillä oli ihanteellinen ajatus siitä, että keskitytään positiiviseen. Valitettavasti nykyisessä ohjeessa on joitain puutteita ja väittävätpä jotkut, että tilanteessa, jossa joku on käyttäytynyt todella huonosti, ei tule mieleen, että toimintaohje löytyisikin ”hyvän käytöksen oppaasta”.

Oamkille kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia. Oulu Priden kunniaksi kampuksilla liehuvat sateenkaariliput. (Kuva: Lasse Virtanen/Oulun ammattikorkeakoulu)

Pride-viikolla puhutaan paljon erilaisuudesta ja erilaisuuden hyväksymisestä, itse pidän enemmän moninainen-sanasta. "Erilaisuus" sanana johtaa helposti harhaan – erilainen kuin mikä? Olenko minä erilainen, vai ovatko nuo muut erilaisia? Onko jossain jokin samanlaisen standardi, josta poikkeava on erilainen?

Vastaava ongelma tulee, kun puhutaan "normaalista". Hyvän käytöksen ohjetta työstäessämme seuraava poiki keskustelua: "Oamk edellyttää kaikilta ammattikorkeakouluyhteisön jäseniltä normaalia, hyvää käytöstä." Yksi opoista kyseenalaisti, että mikä on normaalia käytöstä, onko se aina edes toivottavaa. Suomessa marraskuun räntäsateilla normaalia ei välttämättä ole iloisesti tervehtiä jokaista vastaantulijaa, mutta toivottavaa käytöstä se ehkä silti saattaisi olla. Muutimme "normaalia" muotoon "asiallista".

Omassa työssäni erilaisuus nousee joskus esille oikeutuksena asiattomalle käytökselle. Kiusaamisesta tai häirinnästä syytetty saattaa vedota siihen, että "minä nyt vain olen tällainen". Joskus "tällainen" viittaa temperamenttiin tai lyhytpinnaisuuteen. Saatetaan myös vedota siihen, että häirinnän kohteena oleva henkilö on erilainen, pukeutuu provosoivasti tai muuten vain ärsyttää.

Se, että itse ei ole samanlainen kuin toinen, ei ole kuitenkaan peruste sille, että toista kohtelisi asiattomasti tai huonosti tai kohdistaisi häneen ei-toivottuja lähentely-yrityksiä. Tai sekään, että jos toinen on samanlainen, ei siihen oikeuta. Eli sen luokan tai kahvihuoneen ainoan toisen samaan viiteryhmään kuuluvan ei ole pakko olla kiinnostunut sinusta ja innostua lähentely-yrityksistäsi.

Ollaanpa sitten samanlaisia, erilaisia, normaaleja tai epänormaaleja, niin pitää muistaa, että kukaan meistä ei ole lähtökohtaisesti kiusaaja tai häiritsijä. Eikä kukaan ole lähtökohtaisesti kiusattava. Mikään sinussa tai toisessa ihmisessä ei oikeuta häirintään tai epäasialliseen käytökseen.

Jokainen meistä voi oppia tulemaan toimeen toisten kanssa. Hiekkalaatikolla opetettu "kaveria ei saa lyödä lapiolla, vaikka itseä kuinka kiukuttaisi" pätee myös työ- ja opiskeluelämässä. Jos sitä ei ole oppinut hiekkalaatikolla, sen ehtii kyllä oppimaan vanhempanakin.

Joskus se, että henkilö on itse aiemmin kokenut syrjintää tai epäasiallista kohtelua, saattaa olla syynä siihen, että hän ajattelee, että ”koska minua on kiusattu, minäkin saan tehdä niin”. Huonon käyttäytymisen ”kostaminen” johtaa kuitenkin helposti kierteeseen, josta ei ole ulospääsyä. Vaikka omat kokemukset saattavat olla hyvinkin kipeitä, niin muista, että tapaamasi uusi ihminen ei ole se sinua loukannut.

Aina kaikkea erilaista ei alkuunsa ymmärretä, ja hyväksyminenkin saattaa olla joskus hankalaa. Avoimella mielellä ja kunnioittamalla toisen ihmisarvoa pääsee jo pitkälle. Ei tarvitse julistaa ääneen omaa ymmärryksen tai hyväksymiskyvyn puutetta, vaan miettiä, että pysyisikö toisen kanssa kuitenkin tekemään töitä tai opiskelemaan. Vaikuttaako keskinäinen erilaisuus mihinkään? Harvemmin seksuaalinen suuntautuminen tai perinteisestä poikkeava perhejärjestely näkyy töissä tai opinnoissa.

Työskennelläkseen tai opiskellakseen toisen kanssa ei tarvitse kysyä tai edes tietää, ”mikä” toinen on. Jos henkilö itse haluaa kertoa, hän kyllä kertoo. Jos hän ei halua avata asiaa, niin mieti, tarvitseeko sinun todella tietää. Kenenkään ei myöskään tarvitse olla kaikille avoin kävelevä tietokirja. Lisätietoja löytyy vaikka netistä.

On hyvä muistaa, että ihminen on paljon muutakin kuin joku tai jotkut hänen ominaisuutensa. Kohtelias ja asiallinen käytös on aina tärkeää riippumatta siitä, kuinka samanlainen tai erilainen toinen on verrattuna sinuun itseesi. Ketään ei saa kiusata tai häiritä millään perusteella.

Me olemme monenlaisia samanlaisia erilaisia ja kaikki omanlaisia.

Virranniemi Ulla, Legal counsel

Oulun ammattikorkeakoulu, Hallintoyksikkö

Lisämateriaalia

Oulun ammattikorkeakoulu. Oamk – mukava tulla, hyvä olla. Hakupäivä 3.8.2022.

Oamkin sisäinen dokumentti.

<https://heimo.oamk.fi/utills/opendoc.php?aWRfZG9rdW1lbnR0aT0xNDMwODA1NTg>
[y](#)

Kiusaaminen, häirintä ja syrjintä, mitä se on ja mitä ei. Katso esimerkiksi:

SAK. Kiusaaminen, häirintä ja syrjintä. Hakupäivä 3.8.2022.

<https://www.sak.fi/tyoelama/hyvinvoiva-tyontekija/kiusaaminen-hairinta-ja-syrjinta>

Akavan Erityisalat. Miten tunnistan häirinnän tai epäasiallisen kohtelun ja kuinka toimin? Hakupäivä 3.8.2022.

https://www.akavanerityisalat.fi/palvelut_ja_edut/tyosuhdeneuvonta_lakipalvelut/us_ein_tyosta_kysyttya/tyopaikkakiusaaminen_hairinta/miten_tunnistan_hairinnan_tai_epaasiallisen_kohtelun_ja_kuinka_toimin

Opiskelijakunta OSAKO. Häirintäyhdyshenkilöt. Hakupäivä 3.8.2022.

<http://osakoweb.fi/hairintayhdyshenkilot/>

Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin ja seksin sanastoa. Katso esimerkiksi:

Seta. Sateenkaarisanasto. Hakupäivä 3.8.2022.

<https://seta.fi/sateenkaaritieto/sateenkaarisanasto/>

Pirkanmaan Seta. Seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin ja seksin sanastoa. Hakupäivä 3.8.2022. <https://www.pirkanmaanseta.fi/seksuaalisen-suuntautumisen-sukupuoli-identiteetin-ja-seksin-sanastoa/>

Seta. Pari- ja monisuhteet. Hakupäivä 3.8.2022.

<https://seta.fi/sateenkaaritieto/pari-ja-monisuhteet/>

METATIEDOT

Tyyppi: Kolumni

Julkaisija: Oulun ammattikorkeakoulu

Julkaisunumero: 120/2022

Julkaisuvuosi: 2022

Tekijätiedot: Virranniemi Ulla

Oikeudet: CC BY-SA 4.0

Kieli: suomi

Pysyvä osoite: <http://urn.fi/urn:nbn:fi-fe2022080953415>

Tiivistelmä: Kolumnissa pohditaan erilaisuuden käsitettä, erilaisuuden hyväksymistä, kiusaamista ja asiatonta käytöstä työyhteisössä. Siinä tuodaan esille myös Oulun ammattikorkeakoulussa laadittu hyvän käytöksen ohje.